

Pedagoški fakultet u Rijeci,
Zbornik radova,
Nastavnik u izvannastavnim i izvanškolskim aktivnostima,
Rijeka 1988.
str. 147.-149.
ČEDOMIR RUŽIĆ Labin

**LITERARNO I SCENSKO IZRAŽAVANJE
UČENIKA U SUODNOSU
- ZAJEDNIČKI RAD UČENIKA I NASTAVNIKA
U IZVANNASTAVNIM AKTIVNOSTIMA
DRAMSKE DRUŽINE
SREDNJE ŠKOLE MATE BLAŽINE LABIN**

I. DIO (1983-1988.)

Učenici Srednjoškolskog centra »Mate Blažina« iz Labina poklanjaju sve veće zanimanje za scensko izražavanje, popunjavajući time prazninu koja se stvara između osnovnoškolskih jezično-umjetničkih izvannastavnih aktivnosti i onih kasnije u kulturno-umjetničkim društvima.

U sve se većem broju, uz punu svijest i pristanak, okupljaju u radu dramske radionice, potaknuti dosadašnjim zapaženim dostignućima prethodnih generacija, a i samim oblicima rada u njoj, koji su njima primijenjeni i zasnivaju se većinom na kolektivnom stvaralaštvu.

Time im mi, u okviru odgojno-obrazovne ustanove, pružamo je dan danas iskren i atraktivan način korištenja slobodnog vremena i korisnog djelovanja vlastitim kreacijama u životnoj sredini koja naprosto vapi za kulturnim sadržajima.

Svaka od triju generacija, što je u toku samo četiri godina prodefiliralo grupom, smjelo je demonstrirala zavidnu estetsku, etičku i kritičku osjetljivost i svijest u djelovanju, svaka shodno vlastitom shvaćanju i doživljavanju svijeta u kojem žive, u najosjetljivije doba kada mladi ili konačno postaju svjesni svojih sposobnosti ili se jednostavno konformiraju.

Kao voditelj dramske grupe u potpunosti sam uvažavao taj psihološki, sociološki i kulturni aspekt učenikove aktivnosti, kao preduvjetu uspješnom kolektivnom stvaralačkom procesu. Svoju sam ulogu vidio prije svega u podražavanju učenikove radoznalosti, imaginacije, u procesu oblikovanja određenih spoznaja, koja su trebala voditi emancipaciji učenikove individualnosti, oslobađanju pokreta i tjelesne izražajnosti, buđenju emocionalne osjetljivosti i smisla za zajedništvom. Izvjesno iskustvo koje sam stekao na tom području, kao višegodišnji kazališni amater, samo mi je djelomično pomoglo jer sam se sa članovima grupe trebao upuštati u svojevrstu avanturu u potrazi za adekvatnim sistemom rada i autentičnim izrazom.

Na planu metodologije rada i istraživanja učenici treba da usput steknu potrebna znanja iz semiotike kazališne predstave, koja će im ukazati na razne mogućnosti i putove iznalaženja scenskih izražajnih sredstava i njihovu praktičnu primjenu.

Kod prvih pokušaja, iz 1984/85. godine, polazio sam od kratkih improviziranih dramatizacija tražeći od učenika da upravo iz svakodnevnog života otkriju spontanost reakcija u upravo neočekivanim situacijama, primjenjujući ih potom u kontroliranim scenskim situacijama iz kojih je nastala scenska burleska na predlošku "Stilskih vježbi" R. Kenoa, pod nazivom "AUTOBUS, AU'IOBON, AU'I'OSON«, u čijoj je realizaciji sudjelovao čitav jedan razred odgojno-obrazovnog usmjerenja.

Već naredne školske godine ista grupa učenika, pošto je stekla dragocjeno iskustvo i samonicijativnost na susretima dramskih amatera, postiže nezapamćen uspjeh, koji će "zlatnim slovima"

ostati zapisan u knjizi dramskog amaterizma regije«, predstavljajući nas originalnom tvorevinom "KLACKALICA", stvorene na osnovi vlastitih kreacija, na BRAMS-u u Beogradu, te godine pod vodstvom kolegice Veljke Milevoj-Blečić.

Potom dolazi do smjene generacije i malo tko vjeruje da nova može ponoviti nivo prethodne. Međutim, polazeći drugačijom metodom rada (polazi od dramskih tekstova), ovladavajući gestualnim i mimičkim izrazom, marljivo rade, okupljeni u jednom te istom razredu, na nimalo lakim i zahvalnim zadacima: uprizorenju "IGRE" S. Becketta, prizora iz "CELAVE PJEVAČICE" E. Ionesca i isječaka iz "BADENSKOG POUČKA O SUGLASNOSTI"« B. Brechta, s težnjom da ih što vjernije, u duhu antiteatra i epskog teatra, reprezentiraju na Savjetovanju o govornoj kulturi i scenskom izražavanju u Labinu početkom 1986., uz dragocjenu podršku prosvjetnog savjetnika M. Todorića.

Da je labinski Srednjoškolski centar u relativno kratko vrijeme postao rasadnikom mladih dramskih talenata, da sve ono što se dešava u njemu i oko njega nije bila puka slučajnost, dokazuje scenski projekt specijalno rađen za obilježavanje jubileja 40-te obljetnice srednjeg školstva na hrvatskom jeziku na Labinštini.

Naime, na literarnom predlošku poznatog romana R. Bacha "GALEB JONATHAN LIVINGSTON", u scenskoj dramaturgiji i adaptaciji jedne učenice, uz kolektivni režijski koncept, nastala je istoimena scenska vizija multimedijskog scensko-glazbeno-plesnog izraza.

Dodatnim radom na izvornom tekstu i produbljenim dramaturškim osmišljavanjem postupaka izvođača, pronalazili smo sasvim nova, začudna scenska rješenja, kao npr. glas iz off-a, koji je tehnički olakšava ostvarivanje dramskih situacija. Našla se tu i jedna posebno dojmljiva i efektna koreografska aplikacija koja je neposredno crpila inspiraciju i elemente drevne istočnjačke vještine u stiliziranju galebovog leta.

Na kraju - pošto sam u nekoliko kratkih poteza pokušao sintetizirati dosadašnji rad dramske grupe SŠC-a iz Labina, koji je i kao izvannastavna aktivnost u bliskoj vezi sa redovnim odgojno-obrazovnim procesom i u nastavi izražavanja nezaobilazni činilac njegova usavršavanja, prisutan u stjecanju početnog kazališnog odgoja kod učenika, pa čak u razvoju dramskog amaterizma treba bih ga prikazati u svjetlu još nekih vrijednosti i okolnosti.

Gotovo stotinjak mladih zaljubljenika u kazališnu umjetnost sudjelovalo je dosad u radu grupe. Godišnje bi na uvježbavanje predstava utrošili preko 200 sati, a ostalih 100 proveli na nastupima: u školi, izvan nje za širu javnost, u radnim organizacijama, na raznim obljetnicama i manifestacijama u općini, potom gostujući izvan nje, u druge škole regije, uspostavljajući kulturnu razmjenu s drugim dramskim grupama (s Filodramskom grupom Filozofskog fakulteta u Zadru), takmičeći se na općinskim, regionalnoj i republičkim Susretima dramskih amatera, na srednjoškolskim "Majskim susretima" u Senju, redovito u finalu Festivala mladih ZO Rijeka u Pazinu s najboljim omladinskim scenskim ostvarenjima, itd.

Očito je da briga za njihovu budućnost prelazi školske okvire i njene financijske mogućnosti, iako je škola mnogo ostvarila stvorivši plodno tlo i pogodne uvjete za tu aktivnost od neprocjenjive važnosti i interesa za našu kulturno-prosvjetnu zajednicu.